IPN Rz 590/1

DOCUMENT CREATOR

Fond/Collection:
Zbiór: Maria Kozubal

RECORD IDENTIFICATION

IPN reference number: IPN Rz 590/1

FILE DESCRIPTION

Title:
Marian Klajner, Pamiętnik czasów okupacji 1939–1947

Abstract:
W j.a., na płycie DVD, znajdują się kopie cyfrowe wspomnień (w maszynopisie) Mariana Klajnera, głównie z lat 1939–1946; kopia cyfrowa kserokopii zaświadczenia wystawionego 16-01-1946 r. przez MBP dla M. Klajnera oraz kopia cyfrowa kserokopii pisma OKBZpNP-IPN w Rzeszowie do M. Klajnera z 3-03-1993 r. Marian Klajner, syn Jarosława i Pauliny Bauer, ur. 08-08-1914 r. w Porohach. W latach 1935–1937 odbył służbę wojskową w 48. Pułku Piechoty Strzelców Kresowych w Stanisławowie, podczas której w 1937 r. ukończył szkołę podoficerską rezerwy piechoty w stopniu kpr. rez. piech. Po zwolnieniu z wojska pracował w służbie leśnej w Porohach. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. jako dowódca 4. drużyny 7. kompanii III Batalionu 48. Pułku Piechoty Strzelców Kresowych 11. Karpackiej Dywizji Piechoty. Przeszedł cały szlak bojowy tej jednostki biorąc udział w walkach odwrotowych z oddziałami Wehrmachtu na linii Dynów-Dubiecko-Krzywcza-Przemyśl-Lwów. 15 września 1939 r. uczestniczył w zwycięskiej bitwie pod Rogóźnem z pododdziałami 4 Dywizji Lekkiej Wehrmachtu. W nocy z 20 na 21 września 1939 r. ranny w bitwie pod Hołoskiem k. Lwowa, dostał się do niewoli niemieckiej. Następnie w grupie jeńców przez Jarosław i Łańcut dotarł pociągiem do Krakowa. Tam osadzono go w tymczasowym obozie jenieckim w Dąbiu – dzielnicy Krakowa. W listopadzie 1939 r. zbiegł z obozu i dotarł do Dynowa, gdzie zamieszkał i powrócił do zdrowia. Wiosną 1940 r. wstąpił do miejscowego plutonu ZWZ (pluton ten obejmował Dynów i Przedmieście Dynowskie) dowodzonego przez ppor. Tadeusza Wrażenia ps. „Ryś", przyjmując pseudonim „Kloc". W latach 1940–1944 był dowódcą 3 drużyny w plutonie nr 1 Dynów – Przedmieście Dynowskie, który wchodził w skład placówki ZWZ-AK Błażowa (Obwód ZWZ-AK Rzeszów), a później placówki AK Dynów (Podobwód AK Rzeszów-Południe). W 1941 r. dowodził udaną akcją rozbrojenia niemiecko-ukraińskiego posterunku żandarmerii w Jaworniku Ruskim. 26 września 1942 r. poślubił Antoninę Farę, łączniczkę AK ps. „Kalina". W lipcu 1944 r. w ramach akcji „Burza" brał udział w ratowaniu Dynowa, udaremniając próbę wysadzenia przez Niemców magazynów amunicji. W sierpniu 1944 r. wraz z żoną ujawnił swoją działalność w AK i podjął pracę w Nadleśnictwie Brzozów. 17 listopada 1944 r. został aresztowany przez funkcjonariuszy NKWD, więziony i torturowany był m.in. w aresztach i więzieniach w Krośnie, Przemyślu i Rzeszowie. W styczniu 1945 r. został wywieziony do Medyki, a stamtąd z żołnierzami AK został przetransportowany drogą kolejową w głąb Rosji, do obozu pracy w miejscowości Uzłowaja koło Stalinogorska. W styczniu 1946 r. został zwolniony z obozu i wrócił do kraju. Najpierw przez trzy miesiące dochodził do zdrowia w Dynowie, a następnie wyjechał wraz z żoną i córką Marią do Olszówki Górnej k. Bielska, podejmując pracę w nadleśnictwie w Wapienicy (obecnie jest to osiedle Bielsko-Białej), gdzie 2 lutego 1947 r. urodził im się syn Zbigniew. Marian Klajner został czterokrotnie odznaczony Medalem Wojska na podstawie zarządzenia Szefa Sztabu Głównego MON w Londynie z 1 lipca 1948 r., w tym samym roku został również

awansowany na stopień sierżanta przez MON w Londynie. W 1950 r. przeniósł się do pobliskiego Grodźca. Po zakończeniu pracy w leśnictwie przeprowadził się do Bielska Białej i zatrudnił w miejscowej Spółdzielni Ochrony Mienia i Usług Różnych, a następnie w Bielskiej Fabryce Maszyn Włókienniczych „Befama". Zmarł 29 lipca 2000 r. w Bielsku-Białej i został pochowany na miejscowym cmentarzu parafialnym.

DATES

Starting date: 1939
Closing date: 1993

MATERIAL DESCRIPTION

The media type: Płyta DVD
Number of volumes: 1

PLACE OF STORAGE

Archive branch:
Oddziałowe Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie